

hører til den Stand, ikke derimod skal tage videre til Orde. Det kan vistnok meget ofte være Tilfældet, at den, der adskiller sig fra alle Andre, er en høitbegavet Mand, der har et vist Kald til at være Leder og Fører; men det kan ogsaa meget ofte være Tilfældet, at han slet ikke staaer saa langt høiere end de, han dømmes. Det kan ofte være Tilfældet, at det slet ikke er en dybere og ædlere Følelse, der hos ham kommer til et større Udbrud. Det er slet ikke sagt, at han er forud for Tiden eller dem, han nærmest hører til, fordi han staaer udenfor dem; og derfor skulle vi heller ikke ville domme Andre, naar vi ikke selv villes dømmes. Det er overhovedet af alle de Antydninger, der ere gforte i denne Sag, den, som jeg i en vis Forstand gjerne hører, fordi det er et Vidnesbyrd om, at man ikke har bedre Grunde at støtte sig til. Være Grundene dygtigere, i sig selv mere slaaende, da vilde man aldeles forsmaae det, som dog i Virkeligheden ikke kan og ikke bør have nogen Indflydelse paa et sundt og rigtigt Omdømme om den foreliggende Sag.

Safs: Jeg kan med saa Ord fatte mig i mit Gjensvar til de Ytringer, der ere faldne fra de tvende sidste ærede Talere, idet jeg troer, at de ere gaaede ind paa Noget, der her slet ikke foreligger, nemlig Forslag om Kirkens indre Forfatning og Ordning. Dette tager nærværende Forslag slet ikke Hensyn til, og det kunne vi ganske roligt overlade baade til den nuværende Kirkekommission og til alle dens Efterfølgere; men jeg vil iøvrigt haabe, at naar en Kirkekommission virkelig skulde udtale nogen Bestemmelse om Kirkens indvortes Forfatning, det da maa erkjendes, at det bør være Kirkens Medlemmer selv, som skulle vælge og udnævne de Mænd, som skulle dømmes om dens indvortes Forfatning. Rigsdagen har aldrig forlangt en saadan Indblanding, og jeg opfordrer Rigsdagsmændene for Kjøbenhavn (Casse) til at bevise det med det mindste Bogstav, at Rigsdagen nogenstunde har forlangt at blande sig i noget Kirkesamfund's indvortes Forhold eller Lovgivning. Men Kirkens og Statens Forhold til hinanden, det vedkommer Rigsdagen trods nogen Anden. Mine simple Grunde maa han længe nok benævne Palliativer. Jeg

vilde ønske, at enhver Jurist i hele Landet havde saa gode Palliativer, der i det Mindste kom Sandheden saa nær, for hvorledes de ofte fortolke Lovene. Det er en naturlig og menneskelig Ret, som jeg og enhver Anden maa føle sig fristet til at forlange i paagældende Tilfælde, naar de være bundne til en Præst, de slet ikke yndede og ikke ønskede, at deres Børn skulde confirmeres af, og ikke ønskede at gaae til Alters hos, en fuldkommen naturlig og menneskelig Ret at forlange at blive fri for Evang dertil, og dette bør man ikke behøve at søge nogen geistlig eller juridisk Dyrighed om Tilladelse til. Der skal være Billighed i ethvert Land, der i mindste Maade kan kaldes et friskt og frit Land. Videre gaaer dette Forslag ikke. Det griber aldeles ikke ind i Kirkens indre Forfatning, og ved at bemærke dette kommer jeg til at henvende mig til, hvad den ærede Rigsdagsmand for Randers (Ballentin) har sagt, naar han taler om det Tilknætningspunct, der er imellem Menigheden og dens Sjælesørger. Dette Tilknætningspunct er jeg forviøst om, at dette Lovforslag vil befæste, hvor det virkelig finder Sted, og hvor det ikke finder Sted uden efter borgerlige Evangsregler, der er der intet virkeligt Tilknætningspunct. Det kan være tvungent og det kan være frivilligt, men, hvad jeg ønsker og hvad der svarer til Tiden, det er at bevirke, at Tilknætningspunctet imellem Sjælesørger og Menighed kan blive et aldeles frit. Det er Meningen af det Hele, medens den ærede Rigsdagsmand synes at holde paa det Tvungne. I Evang finder ingen Virkelighed og ingen Sandruhed Sted, og det hører dog med til den kristelige Oplysning at søge at fremme Virkelighed og Sandhed i alle og navnlig i de aandelige, Forhold. Ingen menneskelig Magt har Lov til at sige: Du skal bruge den Mand til din Præst og Sjælesørger. Hvad forøvrigt de andre Bemærkninger angaaer, saa vil jeg, idet jeg henholder mig til Alt, hvad der er yttret i den forrige Rigsdagsmands Tale og især Henviøningen til Kirkekommissionen og hans venstabelige Raad i den Henseende, kun sige: lad den gjøre, hvad den vil med Hensyn til Kirkens indvortes Forfatning. Jeg har forøvrigt det bedste